

Jord-, skogbruk og klima

i og for Østfoldkommuner.

08:45	Deltakerne logger seg på	
09:00	Kjøreregler for møtet og «chatopprop».	Guro Nereng, Klima Østfold
	Antagelig: Anne Beathe Tvinnereim, Fylkesråd for Klima og miljø i Viken ønsker velkommen	Anne Beathe Tvinnereim, Viken fk
	Intro ved Klima Østfold og Klimasmart landbruk Østfold Klimagassutslipp i Østfold fordelt på sektorer	Charlotte Forsberg, Klimasmart Landbruk Østfold/Viken Guro, Klima Østfold
	Klimasmart landbruk sentralt, kort om organisering og fokus. Utslipp og opptak av klimagasser fra landbruket - for dummies	Svein Skøien, seniorrådgiver NRL (Norsk Landbruksrådgivning)
	Klimamål for Østfoldregionen og noen enkeltkommuner - Hvordan jord- og skogbruk spiller inn	Guro, Klima Østfold
ca. 10:00	15 minutters pause	
	Korte introer om ulike klimatiltak i landbruket	Svein, NRL
	Aktiviteter gjennom prosjektet Klimasmart Landbruk Østfold «3.0»	Charlotte, Klimasmart Landbruk Østfold/Viken
	Landbruksretta aktiviteter og tilbud gjennom samarbeidet Biogass Oslofjord	Karen Sund, Biogass Oslofjord
	Spørsmål, innspill og oppsummering av sesjonen	Guro og Charlotte
11:15	Pause/slutt (avhengig av om du blir med på neste programpost)	
12:00	Bonus: Norsk landbruksrådgivnings Svein Skøien tilbyr dybdeinnføring i klimakalkulator for dere fra landbruksavdelingene. Inkl demo video - og spørsmål/test.	
	Andre er selvsagt velkomne til å være med!	Svein, NRL

▶▶ Mål med seminaret

- At alle deltakerne besitter samme basiskunnskap om både klimakonsekvenser av og -løsninger i jord- og skogbruk, samt oversikt over «ståa» i Østfoldregionen.
- At alle får en god oversikt over tilbudet i prosjektet «Klimasmart Landbruk «3.0» og eventuelle landbruksrettede aktiviteter i Biogass Oslofjord, få innspill om dette
- Få klimafolket og landbruksfolket i kommunene til å bli mer kjent internt og på tvers.

▶▶ Mål med seminaret

- At alle deltakerne besitter samme basiskunnskap om både klimakonsekvenser av og -løsninger i jord- og skogbruk, samt oversikt over «ståa» i Østfoldregionen.
- At alle får en god oversikt over tilbudet i prosjektet «Klimasmart Landbruk «3.0» og eventuelle landbruksrettede aktiviteter i Biogass Oslofjord, få innspill om dette
- ~~Få klimafolket og landbruksfolkene i kommunene til å bli mer kjent internt og på tvers.~~

►► Skyves på til eget seminar

- Tilskuddsordninger for klimatiltak i landbruket
- Foreslår å inkludere:
Diskutere SMIL-midler og innordning rettet mot klima?

▶▶ Klima Østfold-samarbeidet

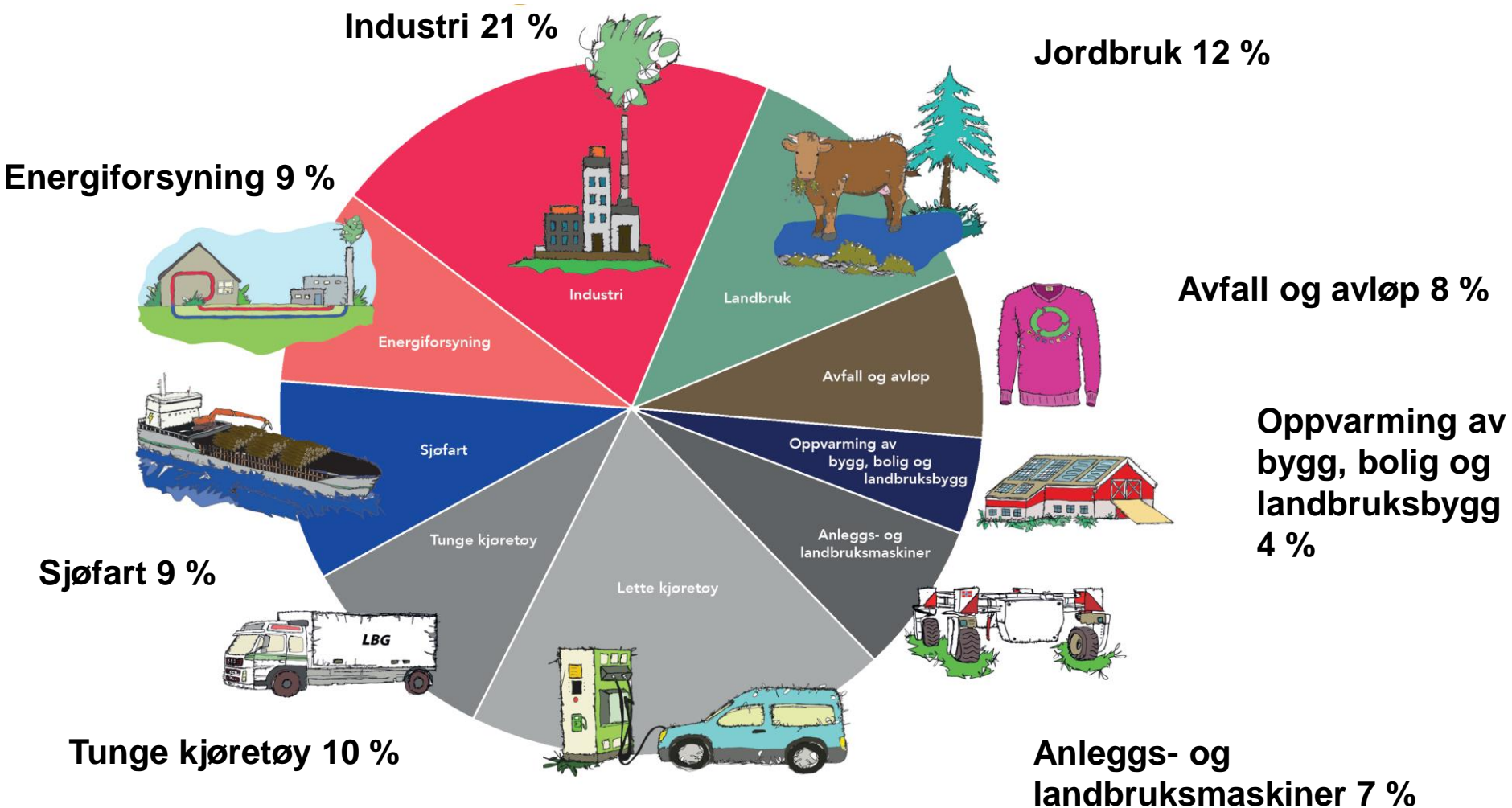
- kommunene i Østfoldregionen, Viken fylkeskommune og Fylkesmannen i Oslo og Viken
- styrke arbeidet med å oppnå kommunenes og fylkeskommunens klimamål
- Grunnfinansiering 50 – 50 kommunene og fk.
- Alle kommunene har minst én klimakontakt

Klimautslippene i Østfoldregionen 2017

1,3 millioner tonn CO₂-ekvivalenter

KLIMA
ØSTFOLD

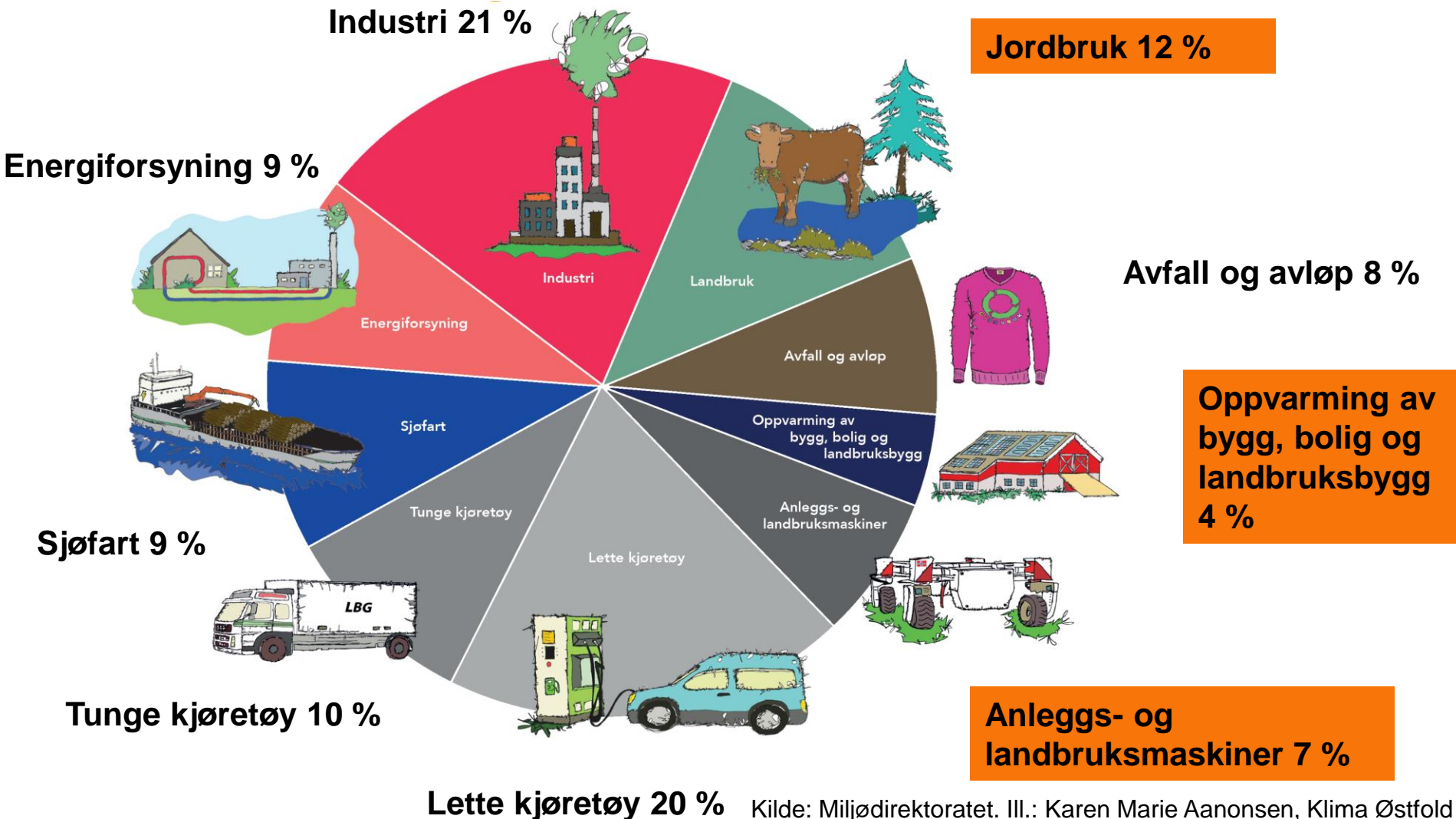
Lette kjøretøy 20 %

Kilde: Miljødirektoratet. Ill.: Karen Marie Aanonsen, Klima Østfold

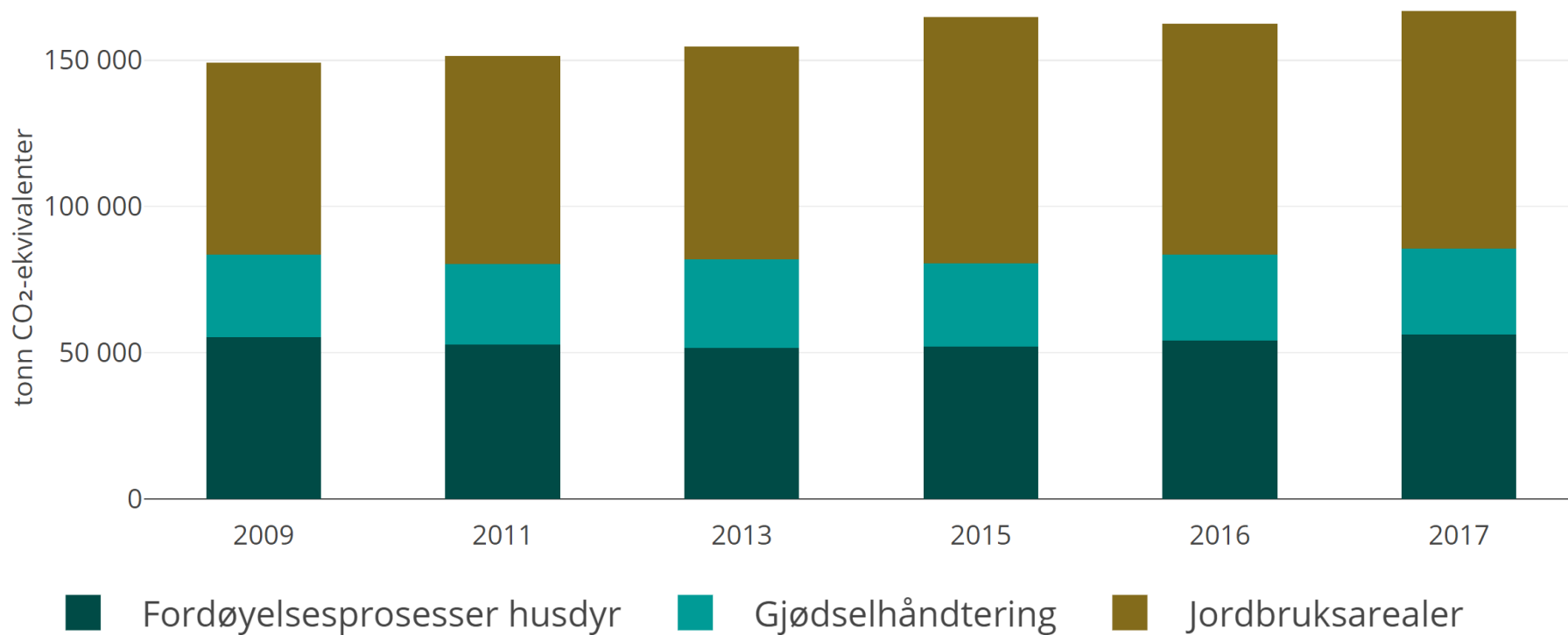
►► Klimautslippene i Østfoldregionen 2017

1,3 millioner tonn CO₂-ekvivalenter

KLIMA
ØSTFOLD

Klimautslippene, landbruk Østfoldregionen

Klimamål for Østfoldregionen og noen enkeltkommuner

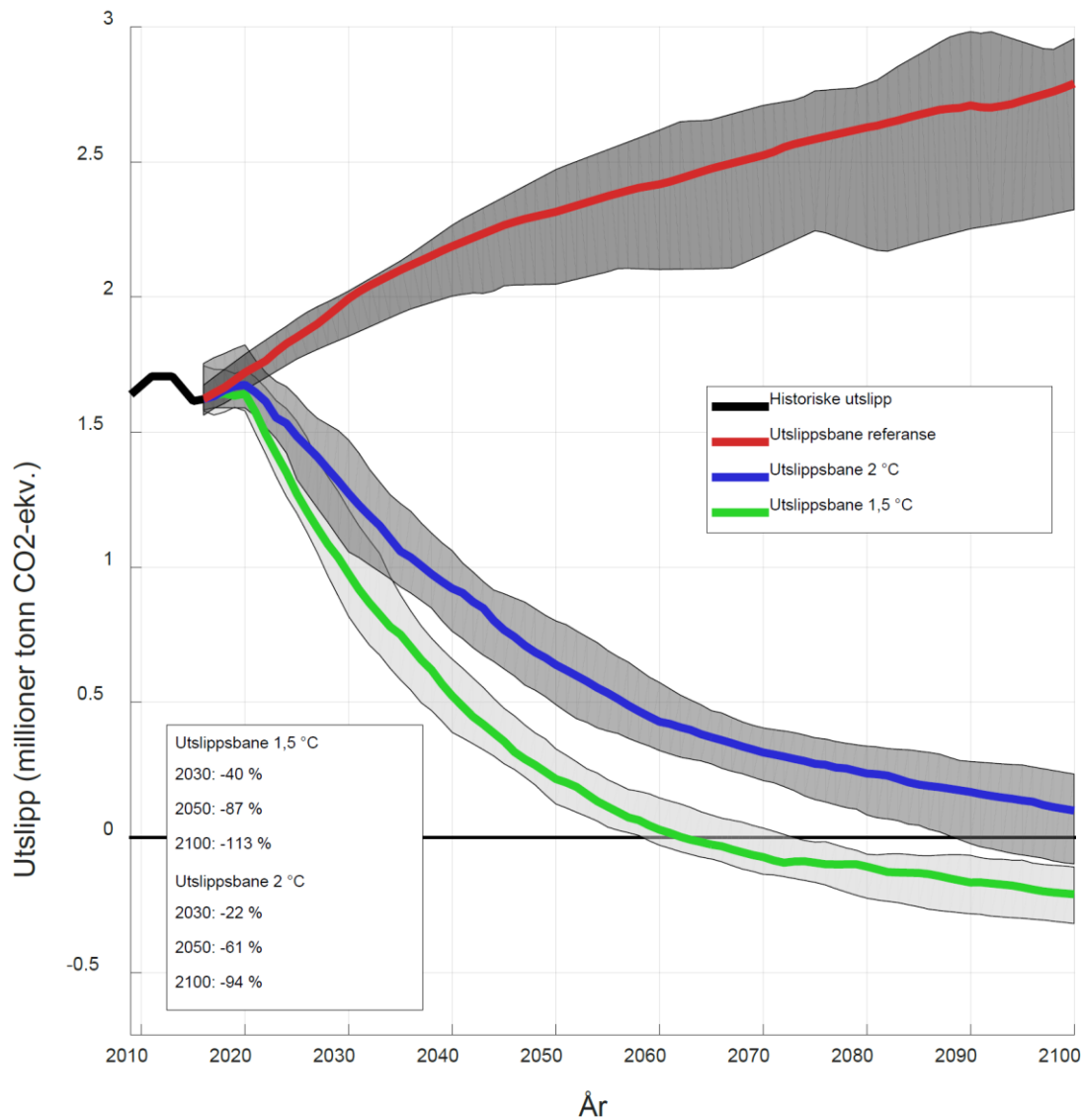
- Hvordan jord- og skogbruk spiller inn

▶▶ Hva kan Parisavtalens 1,5-gradersmål bety for Østfold?

- CICERO -senter for klimaforskning har hatt i oppdrag å modellere dette
- Tar tid å oppdatere nasjonale klimamål og EUs klimamål

Utslipp av drivhusgasser i Østfold

▶▶ Hva kan Parisavtalens 1,5-gradersmål bety for Østfold?

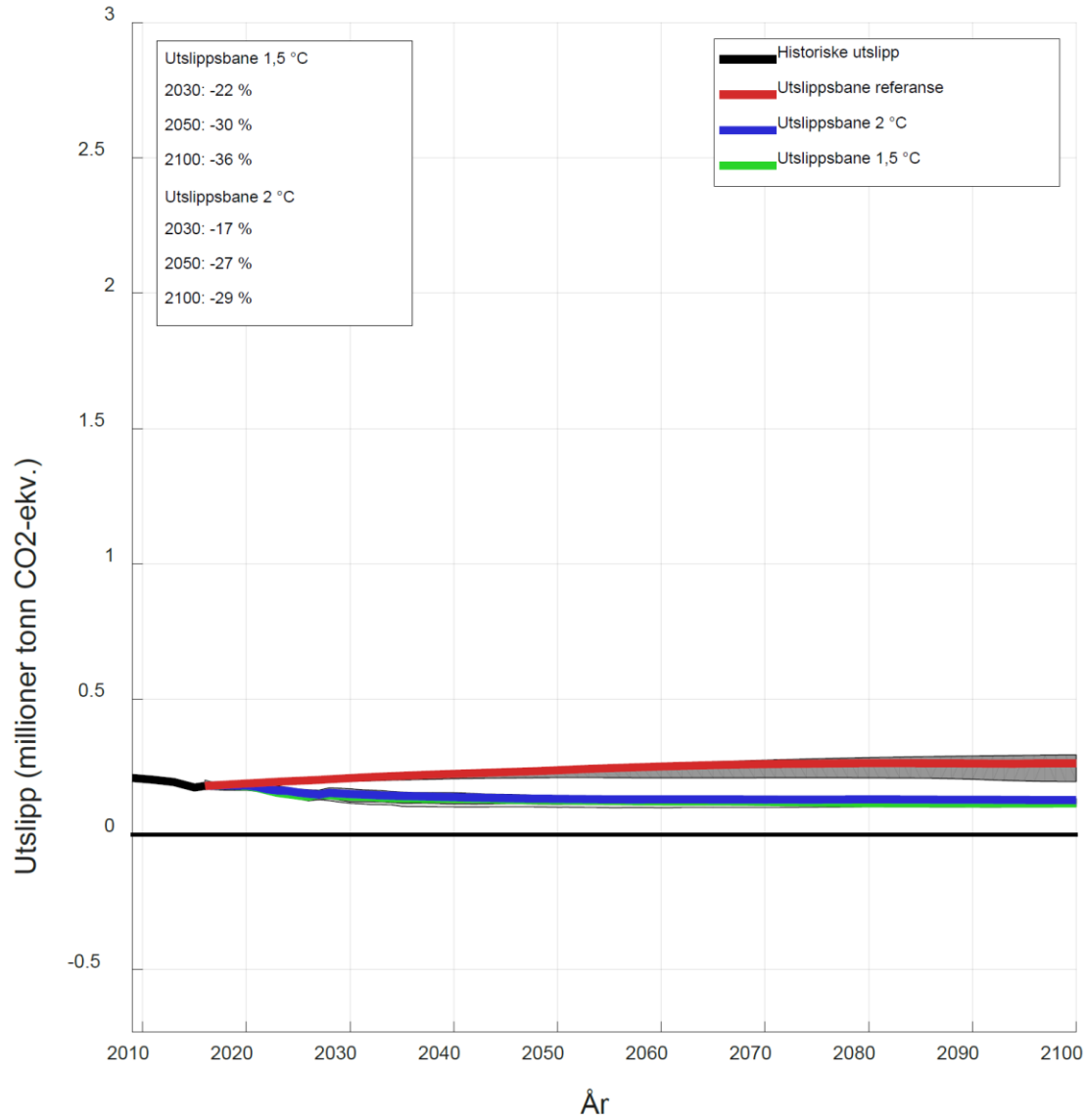
Jordbruk:

- Biologiske prosesser i jordbruket innebærer utslipp fra klimagassene metan og lystgass

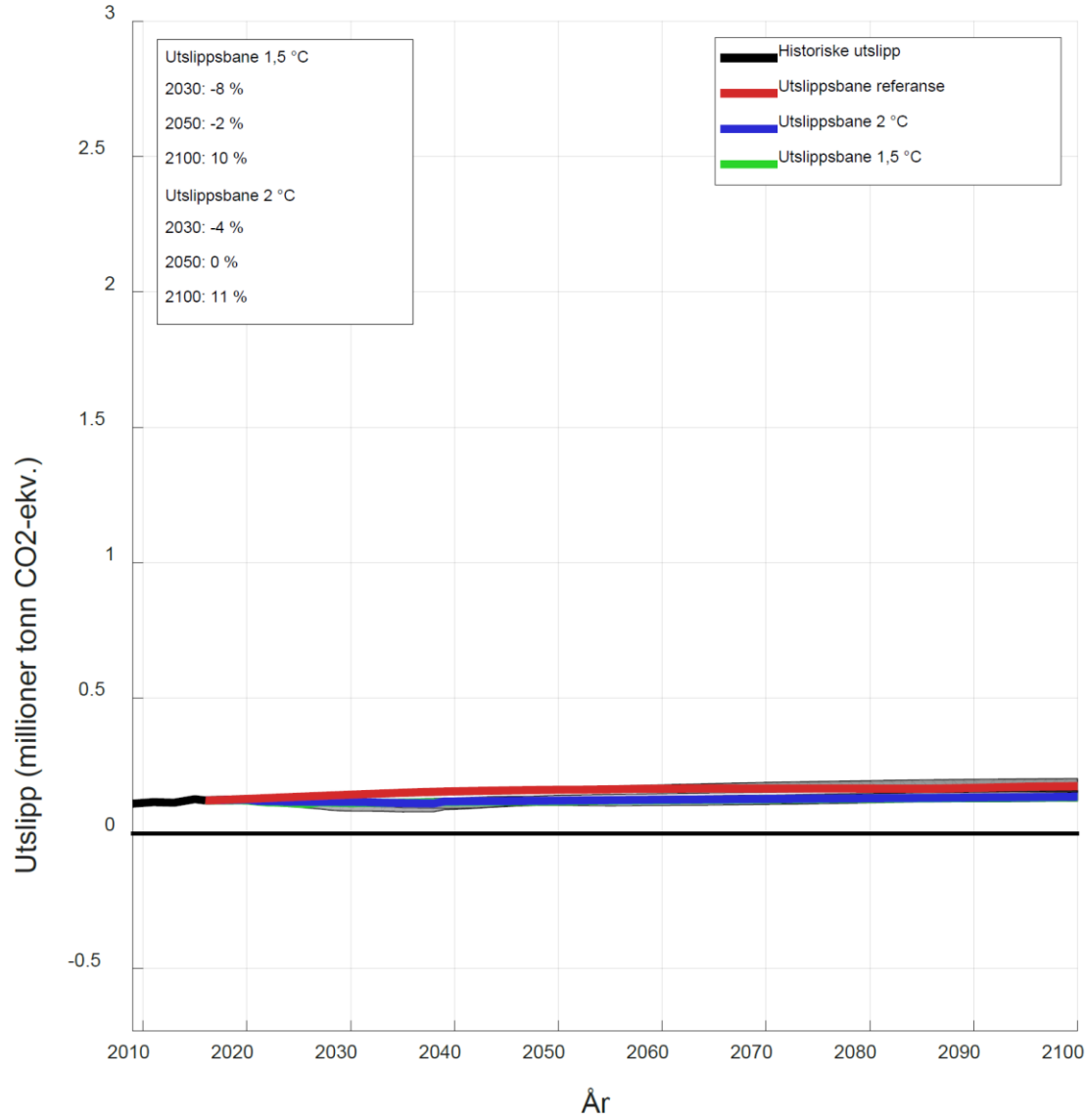
Prinsipper som vi legger til grunn:

- Dette kan forbedres med god agronomi, men vi må gi rom for klimagassutslipp
- Norge har mål om å øke matproduksjonen ihht befolkningsvekst.
- Vi tenker at Østfold øker sin matproduksjon i samme takt som SSBs hovedalternativ (2018): forventet å være 10 % i 2030, 21 % i 2050 og 40 % i 2100.
- utslippene fra landbruket kan reduseres med ca. 15 % fram til 2030 basert på forskjellige tiltak (Arbeidsgruppe, 2016), - tiltak som er aktuelle for Østfolds jordbruk.
- biogassproduksjon (metanfangst) fra husdyrgjødsel og restavling, mindre matsvinn, bedret melkeproduksjon, gjødslingstiltak, bedre drenering og optimalisering av agronomiske metoder og driftstilpasning
- *ikke* lagt til grunn en endring i sammensetningen av ulik matproduksjonen i Østfold.

Utslipp av CH4 i Østfold

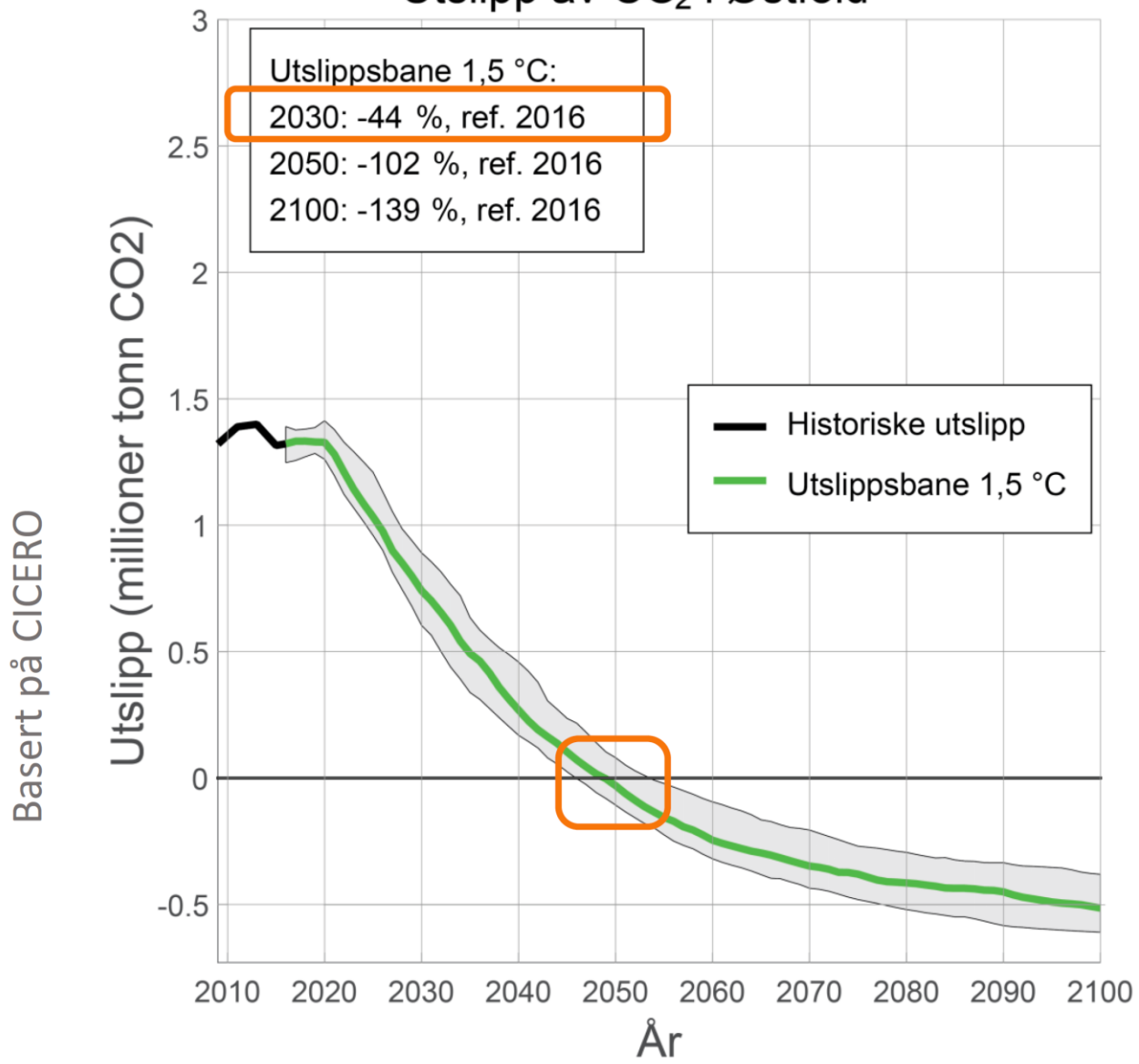

Utslipp av N2O i Østfold

Utslipp av CO₂ i Østfold

▶▶ Klimamål i Østfoldregionen

- Innen 2030 skal klimagassutslippene i Østfold være redusert med 80 % sammenlignet med 2016. Fredrikstad: 60 %, Råde: 50 %. Moss: 60 % , Halden: 60 %
- Innen 2050 skal det ikke slippes ut mer klimagasser i Østfold enn det bindes (netto null), ved både kraftig å redusere utslippene og øke CO₂ -opptakene. (også kommunene)
- For å bidra til det globale lavutslippssamfunnet innen 2050 skal Østfold redusere forbruk og redusere klimafotavtrykket på varer og tjenester vi kjøper.
- Fossilfri transport innen 2030

►► Klimamål i Østfoldregionen Regional Klimaplan:

Landbruk:

- Energibruken i landbruket i Østfold skal være fossilfri innen 2030.
- Matproduksjon i Østfold skal øke med 20 % innen 2030, men utslippene pr produserte enhet skal være 20 % lavere enn i 2016.
- Øke skogproduksjonen med 20 % innen 2030 for å gi grunnlag for økt hogst og mer råstoff til treforbrukende industri.
- Karbonlagring i skog, myr, jord og havbunn skal minst tilsvare de biologiske utslippene fra landbruket i Østfold i 2040.

▶▶ Utslippskutt og -opptak i landbruket

Viktig for at vi skal nå lokale og regionale mål!

Jordbruket:

Jordbruksoppgjøret

«Klimaavtalen mellom staten og jordbruket»

Kommune, fylke og fylkesmannen som tilretteleggere og samarbeid –
Eks. Klimasmart landbruk-prosjektet og Biogass Oslofjord

Karbonbinding

Hva er potensialet i Østfold?

- Skog
- Jordsmonn
- Biokull
- Biogassproduksjon

- ▶▶ FN sier om 1,5-gradersmålet:
Det blir tøft. Det er mulig.

EVERY ACTION MATTERS
EVERY BIT OF WARMING MATTERS
EVERY YEAR MATTERS
EVERY CHOICE MATTERS

Full report: <https://ipcc.ch/sr15>, including the Summary for Policymakers, 5 chapters, 10 FAQs and the Glossary.

Database of SR15 mitigation pathways: <https://data.ene.iiasa.ac.at/iamc-1.5c-explorer/>

▶▶ .. følg gjerne Klima Østfold!

@klimaostfold

@klimaostfold

@stfoldKlima

Min epost:
gurone@viken.no